

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleană”, „Auraria”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare” Miercurea, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chioreana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Victoria”, „Vlădeasa” și „Zlăgneaana”.

Prețul de prenumerare:
pe 1 an K 20.—, pe 1/2 an K 10.—.

DIRECTOR:
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui em² câte 10 fileri.

Anul III.

Sibiu, 18 Maiu 1901.

Nr. 19.

Problemele Reformei Băncilor.

— Concluziuni. —

În espunerile noastre de până aci am arătat pe rând acele scăderi ale organizațiunii băncilor române, cari după părerea noastră reclamă o temeinică și grabnică acțiune de reformă.

Șcim că nici pe departe nu am exhaustat chestiunea consolidării organizațiunii noastre financiare și ridicarea acesteia la un nivel ireproșabil. Dar — după cum am accentuat dela început — nici nu am urmărit acest scop, știind prea bine că realizarea lui ar recere un aparat cu mult mai mare și o muncă cu mult mai aprofundată și intensivă, decât să ne simțim chieșiți a o încerca.

Nu teoria ne a preocupat, ci actualitatea. Nu combinațiuni și planuri academice am umblat să espunem, ci măsuri concrete pentru satisfacerea trebuințelor noastre practice.

Am considerat deci numai acele neajunsuri în organizațiunea băncilor, cari au fost recunoscute și constatate în general ca defecte serioase ce involvă un pericol pentru dezvoltarea lor sănătoasă și pentru siguranța viitorului lor, și cari în urma împrejurării, că la institutele de bani sunt angajate interese economice generale, vor pute reclama chiar și intervențiunea legislaturii, dacă sanarea lor nu se va face prin o acțiune socială autonomă.

Pe acest teren restrins am atins toate acele chestiuni, cari în decursul desbaterilor ce de vre-o doi ani încoace au urmat la noi în țeară asupra reformei băncilor, au format obiectul studiilor și așteptării cercurilor interesate și competente, și am cercetat: întru cât scăderile remarcate există și la băncile românesci, căutând totodată căile și mijloa-

cele prin cari aceste institute ar pute încerca delăturarea și sanarea lor.

Cunoscând acum mai de aproape esența chestiunii ce ne preocupă, rămâne să tragem concluziunile din așteptările expuse, și să formulăm în propuneri concrete cea-ce credem că ne ar pute duce la scopul urmărit.

După părerea noastră problemele mai apropiate ale unei acțiuni de reforme practice la băncile noastre s'ar pute reasuma în următoarele puncte:

I.

În scopul asigurării solvabilității necondiționate și neinterupte a băncilor române, direcțiunile acestora se angajează a plasa capitalurile, și în deosebi depozitele administrate de dinsele, cel puțin în parte preponderantă numai în atari active, cari nu numai din punct de vedere al siguranței ci și al mobilității le vor garanta posibilitatea de a satisface la tot momentul cererile creditorilor lor; și anume

1. în ramul escomptului:

a) vor preferi escomptarea de cambii cari purced din afaceri efective (comerciale, industriale ori agricole), și despre cari să se poată presupune că se vor regula la scadență, ori în timp determinat;

b) vor considera la escomptarea de cambii nu numai bonitatea, ci și exactitatea formală, și în deosebi la cambiile mai mari și la ale clientelei mai culte, la tot casul însă la toate cambiile ce trec peste 500 K, vor pretinde nu numai stricta observare a tuturor formelor legale, ci și a normelor observate de institute mari pentru cambii comerciale;

c) vor reduce treptat — prin convertire în împrumuturi hipotecare realizabile pe calea cesiunii, — acea parte a portfoliului lor, care nu corespunde naturii creditelor cambiale,

încât de fapt nu reprezintă împrumuturi pe termen scurt.

2. *In ramul împrumuturilor ipotecare* vor observa la acordarea creditelor de preste 500 K, cari se bazează pe proprietatea fonciară a debitorilor, toate cerințele art. de lege XXXVI: 1876, ca în cas de trebuință să poată realiza aceste pretensiuni pe calea cesiunii la un institut care emite scrisuri fonciare.

3. *Pentru crearea unei rezerve de efecte* vor acuirea până la finea anului 1902 efecte publice admise la lombard la banca de emisiune a țării, în valoare nominală de cel puțin 10% ale depozitelor, și le vor spori treptat an de an cu cel puțin 1%, până când vor ajunge la 20% ale depozitelor.

4. *Cu privire la acuirea de realități* vor încungiura cumperarea de proprietăți imobile în scop de speculațiune, și vor face asemenea achizițiuni numai întru cât aceste ar fi indicate pentru asigurarea pretensiunilor ori pentru trebuințele reale și imperioase ale institutelor lor.

În fine tot în scopul de a aduce în consonanță mobilitatea pasivelor cu a activelor

5. vor căuta să lege o parte mai considerabilă a depozitelor de *termene de anunțare* (abdicere) cât mai lungi, acordând în asemenea condițiuni un etalon de interese mai urcat.

II.

Spre a evita ori-ce periclitare a depozitelor prin întinderea exagerată a *reescomptului*, vor considera acest ram pasiv de afaceri ca o resursă *extraordinară* de capital străin și-l vor întrebuița numai pentru satisfacerea trebuințelor reale extraordinare de credit ale clientelei lor, ori pentru asigurarea solvabilității institutelor, și la nici un cas nu-l vor urca preste suma ce o reprezintă totalul averii propriie a acționarilor.

III.

În scopul de a întări încrederea publicului mare în conducerea băncilor române și de a atrage capitalurile disponibile românesci, mai departe spre a asigura acționarilor și deponenților un control mai profundat, — vor da lucrării lor o *publicitate cât mai întinsă*, și anume:

a) prin espunerea sinceră în încheierea conturilor și rapoartelor anuale a stării institutelor lor, având a arăta îndeosebi și reescomptul, interesele transitoare active și pasive, remanențele și dubioasele, și specificarea stocului de efecte; apoi

b) prin publicarea bilanțului și a raportului direcțiunii înaintea adunărilor generale în un organ publicistic central.

IV.

În scopul creării unui *control extern*, independent de conducerea băncilor, vor institui mai mulți *revisori-experti* și vor supune încheierile lor anuale revisurii unuia dintre acestia. Agendele acestor revisori se vor stabili prin un normativ special și se vor estinde numai asupra lucrărilor tehnice de contabilitate și a exactității contărilor și încheierilor, iar asupra afacerilor administrative numai încât vor cere din cas în cas conducătorii institutelor.

V.

Pentru ridicarea nivelului intelectual al *oficialilor* de bancă și pentru crearea unei surescenențe bine calificate pentru administrarea și conducerea băncilor în viitor, vor stăruî pentru înființarea unui *curs practic*, prin care personalul tehnic să se pregătească anume pentru afacerile de bancă, și — amăsurat mijloacelor disponibile — vor preferi la ocuparea posturilor conducătoare candidați cu *calificațiune academică*.

Rente perpetue.

(Continuare).

II. Rente perpetue în progresiune aritmetică.

Cineva contractează o astfel de rentă, ca ratele ei din an în an, din interval în interval, să crească sau să scadă cu o sumă anumită d . Renta aceasta ia numirea de rentă perpetuă în progresiune aritmetică. Prima rată este r ; a doua ($r + d$), a treia ($r + 2d$), a patra ($r + 3d$), etc. Discountând aceste sume pe ziua contractării și sumându-le, avem suma discountului rentei. Luăm renta de anticipativă și pentru-ca să ușurăm calculațiunea acestui fel de rentă presupunem pentru un moment, că numărul ratelor este finit și egal cu n . Avem deci:

$$S_n = r + \frac{r+d}{v} + \frac{r+2d}{v^2} + \dots + \frac{r+(n-1)d}{v^{n-1}}$$

$$S_n = r + \frac{r}{v} + \frac{d}{v} + \frac{r}{v^2} + \frac{2d}{v^2} + \dots + \frac{r}{v^{n-1}} + \frac{(n-1)d}{v^{n-1}}$$

$$S_n = \left[r + \frac{r}{v} + \frac{r}{v^2} + \dots + \frac{r}{v^{n-1}} \right] + \left[\frac{d}{v} + \frac{2d}{v^2} + \frac{3d}{v^3} + \dots + \frac{(n-1)d}{v^{n-1}} \right]$$

$$S_n + \frac{r \left[\left(\frac{1}{v^n} \right) - 1 \right]}{\frac{1}{v} - 1} + Q$$

$$Q = \frac{d}{v} + \frac{2d}{v^2} + \frac{3d}{v^3} + \dots + \frac{(n-1)d}{v^{n-1}}$$

sau

$$Q = \frac{d}{v} + \frac{d}{v^2} + \frac{d}{v^2} + \frac{d}{v^3} + \frac{d}{v^3} + \frac{d}{v^4} + \frac{d}{v^4} + \frac{d}{v^4} + \frac{d}{v^4} + \frac{d}{v^{n-2}} + \frac{d}{v^{n-2}} + \frac{d}{v^{n-2}} + \frac{d}{v^{n-2}} + \frac{d}{v^{n-2}} + \frac{d}{v^{n-1}} + \frac{d}{v^{n-1}} + \frac{d}{v^{n-1}} + \frac{d}{v^{n-1}} + \frac{d}{v^{n-1}} + \frac{d}{v^{n-1}}$$

Insemnând suma membrilor coloanei prime cu s_1 , suma membrilor din coloana 2 cu s_2 , și suma membrilor din coloana $(n-1)$ cu s_{n-1} , avem

$$s_1 = \frac{d}{v} \frac{\left(\frac{1}{v}\right)^{n-1} - 1}{\frac{1}{v} - 1}; \quad s_2 = \frac{d}{v^2} \frac{\left(\frac{1}{v}\right)^{n-2} - 1}{\frac{1}{v} - 1}; \dots$$

$$s_{n-2} = \frac{d}{v^{n-2}} \frac{\left(\frac{1}{v}\right)^2 - 1}{\frac{1}{v} - 1} \text{ și } s_{n-1} = \frac{d}{v^{n-1}} \frac{\left(\frac{1}{v}\right) - 1}{\left(\frac{1}{v}\right) - 1}$$

$$Q = s_1 + s_2 + s_3 + s_4 + \dots + s_n$$

$$Q = \frac{d}{v} \cdot \frac{\left(\frac{1}{v}\right)^{n-1} - 1}{\frac{1}{v} - 1} + \frac{d}{v^2} \cdot \frac{\left(\frac{1}{v}\right)^{n-2} - 1}{\frac{1}{v} - 1} + \dots + \frac{d}{v^{n-2}} \cdot \frac{\left(\frac{1}{v}\right)^2 - 1}{\frac{1}{v} - 1} + \frac{d}{v^{n-1}} \left(\frac{1}{v} - 1\right)$$

Scotînd ca factor comun pe $\frac{d}{\frac{1}{v} - 1}$, avem

$$Q = \frac{d}{\frac{1}{v} - 1} \left[\frac{1}{v^n} - \frac{1}{v} + \frac{1}{v^n} - \frac{1}{v^2} + \frac{1}{v^n} - \frac{1}{v^3} + \dots + \frac{1}{v^n} - \frac{1}{v^{n-2}} + \frac{1}{v^n} - \frac{1}{v^{n-1}} \right]$$

$$Q = \frac{d}{\frac{1}{v} - 1} \left[n \cdot \frac{1}{v^n} - \left(\frac{1}{v} + \frac{1}{v^2} + \frac{1}{v^3} + \dots + \frac{1}{v^{n-2}} + \frac{1}{v^{n-1}} \right) \right]$$

$$Q = \frac{d}{\frac{1}{v} - 1} \left[n \frac{1}{v^n} - \frac{1}{v} \cdot \frac{\left(\frac{1}{v}\right)^{n-1} - 1}{\frac{1}{v} - 1} \right]$$

Inlocuind în formula S_n pe Q cu valoarea lui, și pe n cu ∞ ($n = \infty$), avem pentru $\frac{1}{v^\infty} = 0$ și $\infty \cdot 0 = 0$; deci

$$S_\infty = \frac{r(0-1)v}{1-v} + \frac{dv}{v-1} \left[0 - \frac{1}{v} \cdot \frac{0-1}{\frac{1}{v}-1} \right]$$

$$S_\infty = \frac{-rv}{1-v} + \frac{-dv}{v-1} \left(-\frac{1}{v} \cdot \frac{(-v)}{1-v} \right) =$$

$$= \frac{rv}{v-1} + \frac{-dv}{v-1} \left(-\frac{1}{v} \cdot \frac{v}{v-1} \right) = \frac{rv}{v-1} + \frac{dv}{(v-1)^2}$$

Voind să aflăm formula pentru rentele perpetue decursive, dividăm — după cum am văzut mai sus — pe S_∞ cu v ; deci

$$S'_\infty = S_\infty \cdot \frac{1}{v} = \frac{r}{v-1} + \frac{d}{(v-1)^2}$$

În cazul când ratele rentei ar decresce, d ia valoare negativă; deci

$$S_\infty = \frac{rv}{v-1} - \frac{dv}{(v-1)^2}; \quad S'_\infty = \frac{r}{v-1} - \frac{d}{(v-1)^2}$$

Fiind $d = 0$, căpătăm formula rentei perpetue regulate, ceea-ce e și natural

$$S_\infty = \frac{rv}{v-1}; \quad S'_\infty = \frac{r}{v-1}$$

Din formulele principale ale rentei perpetue în progresiune aritmetică, partea constantă a ratei formează o rentă perpetuă, la care adaugem sau subtragem dubla rentă perpetuă a diferenței (d), după cum d e pozitiv sau negativ.

Exemplu: Avem o rentă perpetuă decursivă în progresiune aritmetică, a cărei primă rată este 1000 K, ear $d = 100$ K. Care e valoarea prezentă a acestei rente, dacă procentul de capitalisare este 4%.

$$S'_\infty = \frac{r}{v-1} + \frac{d}{(v-1)^2} = \frac{1000}{1.04-1} + \frac{100}{(1.04-1)(1.04-1)} =$$

$$= 25000 + \frac{2500}{1.04-1} = 25000 + \frac{2500}{0.04} = 25000 + 62500 = 87500 \text{ K.}$$

(Va urma).

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 15 Maiu 1901.

Pe la începutul săptămânii trecute se părea că și cum prețul banilor în New-York ar fi în rapidă urcare, și că prin aceasta se va pune friu hausse-ului fără margini; dar dobânda de atunci, care ajunsese până la 10%, a fost numai un presemn al furtunei descărcate în zilele ultime, când dobânda se urcase chiar și la 300 procente. Și acest cas în sine a fost destul de interesant prin împrejurarea, că această mișcare furtunoasă a ramas localizată numai în America, căci în cazul contrar devisele europene n'ar fi ramas stabile la cursul notat de mai multă vreme, întrecând aproape toate punctul aurului. — În London tirgul monetar în același timp era liniștit și stabil la 3⁵/₈ procente. Ba în Paris se observase chiar o ieftinire a scontului privat la 2³/₈ procente, iar devisele asupra London notau ca și mai înainte 25·16¹/₂. Abundența de bani era atât de mare în Paris, încât Credit Lyonnais se veduse îndemnat a reduce dobânda la deposite cu 1/2 procent. Stocul de aur al Băncii Franceiei arătase în același timp o reducere, cea ce s'a explicat prin împrejurarea, că institutul central francez de câțava vreme și-a făcut 20% din plăți în Napoleon-d'ori, numai pentru ca să reducă circulațiunea de bilete, prea costisitoare, față de micul beneficiu realizat prin cauza scontului ieftin. Astfel era situațiunea tirgului monetar atunci.

Acum însă soartea împrumutului rusesc s'a hotărît. Suma de 425 milioane franci se va lua din Franca. Toate băncile fruntașe din Franca s'au aliat pentru a reda viață industriei ruseci. Primul început l'a făcut Credit Lyonnais cu Banque de Paris și unele firme germăne cu împrumutul finlandez de cale ferată de 3¹/₂ procente în suma de 25 milioane franci. În legătură cu pregătirile de emisiune ale noului împrumut rusesc s'a urcat discontul privat în Berlin până la 3³/₈%; iar scontul din piața Parisului a ajuns la nivelul oficial de 3%, o aparițiune ce de mult nu s'a pomenit în capitala Franceiei. Această urcare a scontului a influențat și asupra Vienei, dar

numai încât privește cursul de devise asupra London, urcându-se la 240.45, și cele asupra Paris la 95.675.

Cu toate că situațiunea piețelor străine s'a încordat, — în Viena abundența de numărare e în creștere, iar discountul privat s'a redus la 3 1/3 %. Banca austro-ungară însă nu și-a redus dobânda la scontul de bursă, din care cauză nici n'a putut face operațiuni. — Urcarea discountului privat din Berlin își află motivul în temerea că în urma împrumutului rusesc, — Parisul își va retrage o mare parte din bonul ce-l are la Reichsbank-ul germân.

Referitor la situațiunea financiară din România estragem din *Curierul Financiar* următoarele:

Știrile ce primim din Paris și Berlin anunță că rentele române susțin perfect cele mai bune cursuri sub impresiunea economiilor introduse în buget și a ameliorării ce a început să se resimță în situațiunea financiară a regatului.

Știrea răspândită de un diar politic, că în sinul guvernului român s'a ventilat ideea ca să se suspende, ca în Anglia, plata amortisării datoriei publice, este cu desăvârșire fantesistă, după cum fantesistă este și scirea, că guvernul român ar fi în ajun d'a contracta cu un sindicat de bănci din București un împrumut de vre-e 17 milioane franci pentru plata cuponului de Iulie. Adevărul în această privință este: că guvernul dispune de toate resursele necesare pentru plata cupoanelor sale din cursul anului, și că sindicatul ce s'a format, nu are alt scop decât să procure guvernului român remisele necesare pentru transmiterea banilor în străinătate, operațiune care, în trecut, când guvernul român contracta împrumuturi sau plasa bonuri de tesaur în streinătate, se făcea cu cea mai mare înlesnire, dar care astăzi, când era împrumuturilor este închisă, trebuie necesarmente să se facă prin remise procurate de băncile noastre, de unde rezultă că nu e vorba de nici un împrumut de nici o formă ori cât de deghizată ar fi ea.

De altcum, pentru plata cuponului de Maiu, ministrul de finanțe, cu resursele de cari dispune, și-a procurat deja de mai multă vreme remisele de care avea trebuință, prin băncile din București în frunte cu Banca Națională.

În ce privește situațiunea cursurilor, cu toate realizările ce au avut loc pentru a beneficia de urcarea ce se produsese, ea n'a fost afectată, astfel că slăbiciunea ce s'a produs în cursul săptămânei la unele din fonduri și valori nu este de fel de natură de a împedea urcarea.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„*Corona*“, reuniune de păstrare și anticipare ca societate în Timișoara-Elisabetin, și-a ținut prima adunare generală ordinară la 10 Februarie a. c. fiind prezenți 32 membri, reprezentând 130 cote, cu tot atâtea voturi. Presidiul l'a ocupat — în locul directorului executiv, *Iacob Marian*, împedecat prin morb, — d-l *Ioan V. Barcian*, vicedirectorul societății, asistat de d-l *V. Belințian*, ca notar și de d-nii *Valeriu Doboșan* și *Lazar Tomiciu*, ca verificători ai procesului verbal.

S'au primit atât raportul direcțiunii, cât și proiectul pentru distribuirea profitului net, votându-se direcțiunii absoluturiul usitat.

Profitul net de K 423.34 s'a distribuit astfel: 5% interese după cotele deplin solvite K 159.59, iar restul de K 263.75, s'a adaus la fondul de rezervă.

În direcțiune s'au ales d-nii: *Dr. Ioan Dămian* advocat în Denta, *Alexiu Moise* preot în Sacoșul-turcesc, *Toma D. Cirovici* proprietariu de tipografiă și *Petru Ioanovici* proprietariu în Timișoara; iară d-nii *Nestor Trandafir* notar cercual în Sacul, *Ilie George* proprietar în Fabric, *G. Magdi* propriet. în Mehala și *Stef. Pavlovici* proprietar în Elisabetin ca membri ordinari, și *Ioan Doboșan* invet. în Denta și *Iosif Cătescu* proprietar în Lugoș ca membri supl. în comitetul de supraveghiare.

„*Olteana*“, cassă de economii, societate pe acțiuni în Viștea-inf. și-a ținut adunarea generală la 19 Aprile 1901 sub presidiul dlui *George Borzea*, fiind notar dl *Aurel Borzea*, iar verificători ai procesului verbal dnii *Istrate Borzea* și *Vasile Moise Stanciu*. Prezenți au fost 42 acționari, reprezentând 167 acțiuni cu 167 voturi.

Împărțirea profitului net de K 7113.88 s'a făcut astfel: Dividendă și supradividendă K 3200.—. Fondului de rezervă K 2517.87. Scopuri filantropice culturale K 300.—. Tantieme direcțiunii, comitetului de supraveghere și funcționarilor K 357.96. Fondului de binefaceri K 202.27. Remuner. direct., comit. de suprav. și funcț. K 280.—. Pentru masa studenților, Brașov K 40.—. Delegațiunii băncilor K 17.78. Fondului de pensii K 200.—. Împărțirea sumei destinate spre scopuri filantropice culturale s'a lăsat la dispozițiunea direcțiunii. Dividenda fixată cu 8% = K 8.— de cupon se plătesce cu începere dela 1 Maiu 1901.

În comitetul de supraveghiare s'a ales în locul d-lui *Ioan Căndea* protopop în Avrig, d-l *George Vas*, proprietar în Voila, și s'au reales d-nii *Dr. Nic. Șerban*, *Ioan Dejenariu*, *Nicolae Clonța* și *Ioan Banciu*. Tot odată s'a creat și un fond de pensii pentru funcționarii societății.

Fond comun de pensii. În această chestiune primim dela dl *Nic. Macrea*, contabilul „*Corvineanei*“, următoarea scrisoare:

Seria de articole, publicate sub titlul „*Problemele Reformei Băncilor*“, au fost de o netăgăduită valoare pentru institutele noastre de bani. S'au tratat în cadrul acestor articole toate afacerile de bancă ce sunt în praxă și respective — ce ar fi să fie în praxă la institutele noastre. Nu voesc să fac vre-o recensiune asupra materialului tratat în articolele din vorbă, ci-mi permit a constata că multora le-au facut bune servicii. —

Cu permisiunea dv., — vin se fac câte-va observări la ultimul articol unde e vorba de funcționari și de activitatea lor, și în deosebi de fondul de pensii.

Munca funcționarului consciu de chemarea sa, trebuie recompensată prin asigurarea viitorului lui, resp. prin fondul de pensii.

Inființarea fondurilor speciale de pensii pentru fie-care institut nu va ajunge la realizare decât doar peste câteva decenii, de aceea e de dorit, tot în interesul general al funcționarilor, ca bărbații nostri de valoare pe terenul financiar-economic să acoarde spriginul lor moral pentru inființarea unui fond general de pensii pe sama funcționarilor de bancă. Dacă viitorul funcționarilor nu-l asigurăm, ne vom trezi mâne poimâne cu o ceată de proletari, și asta ar fi tot în detrimentul nostru general.

Avem oameni probați, tari în porniri și caractere, cari cred că nu ne vor denega spriginul lor moral întru ducerea la scop a acestei stăruințe, resp.

a înființării fondului general de pensii pentru funcționarii de bancă.

Și dacă vom avea spriginul lor, atunci chestia aceasta nu va mai fi problematică.

Am scris acestea în nădejde că se va porni o acțiune serioasă, ca solidari să ne grupăm în jurul bărbaților noștri de valoare pe terenul financiar-economic, dela cari să așteptăm tot spriginul lor moral ca să ridicăm palațiul viitorului nostru. —

AGRICULTURĂ.

Situațiunea agricolă.

În *Ungaria*. Pe baza rapoartelor intrate dela referenții agricoli, ministerul de agricultură a făcut la 10 Maiu a. c. următorul exposeu despre situațiunea semănăturilor și impregiurării agricole: În decada primă a lunei Maiu mersul timpului a fost ceva mai favorabil decât în Aprile ... La 6 și 7 Maiu a cădută brumă care în unele locuri, pe lângă poame și vița de vie, a cauzat stricăciuni și unor semănături de primăvară În regiunile colinoase și muntoase ... îndeosebi în cele nordice și nordvestice vegetațiunea a ramas înapoi cu 10—14 zile ... Peste tot în mare parte a țării semănăturile au trebuință de o ploaie bună Înfrățirea semănăturilor în două din trei părți ale țării a isbutit bine. În urma acesteia atât semănăturile de toamnă cât și cele de primăvară în parte precumpănitoare sunt în stare îndestulitoare, ... însă se află districte unde acele sunt foarte slabe ... În general sunt foarte multe semănături slabe, iar o desvoltare abondantă e raritate. — *Grânele de toamnă* stau mai bine: în dreapta Dunării și în Bănat; de mijloc în stânga Dunării, între Dunăre și Tisa și în Ardeal. Parte mijlocii, parte mai slabe ca de mijloc sunt grânele de-alungul Tisei ... *Grânele de primăvară*, cari au răsărit, sunt în stare de suferit. *Secările de toamnă* stau mai bine în stânga Tisei, în Bănat și în Ardeal Cele mai slabe sunt secările din regiunile nordice. În Alföld cele mai multe secări sunt destul de frumoase ... — *Oarzele de toamnă* parte sunt bune parte slabe. — *Oarzele de primăvară* ... au răsărit destul de bine. Răcelile însă le țin încă tot galbine. — *Ovesele* ... la șes se desvoltă destul de bine, la munte și în regiunile colinoase abia se găsesc ovese frumoase și bine desvoltate. Și ele sunt galbine de răceli. Semănatul lor nu s'a sfârșit încă în unele locuri ... *Rapița*, puțină cât a mai rămas, promite numai o recoltă abia mijlocie. — *Cucuruzul* și acum se mai samănă în multe locuri, în unele locuri este în incolțire, în altele a răsărit și iar în altele, s. e., în Alföld, s'a și săpat. — *Cartofii* ... au răsărit și se desvoltă bine, afară de regiunile nordice și în Ardeal, unde la această dată încă nu erau puși pretotindenea. — *Legumilor și păstăioaselor* le-a stricat răcelile continue, vânturile și uscăciunea; ele se desvoltă foarte încet ... — *Hemeiul și hrisca* stau bineșor ... *Inul și cânepa* în regiunile superioare se mai samănă și acum; în celelalte regiuni semănatul s'a sfârșit deja cu bun rezultat; semănța a răsărit și se desvoltă frumos. — *Plantațiunile de tăbac* din contră se desvoltă și acum încet ... — *Napii de zahăr și de nutreț* s'au desvoltat îndestulitor în partea cea mai mare a țării; totuși ei au fost decimați de insecte și vermi ... În multe locuri napii de zahăr au trebuit să se pună de a doua oară. ... — Desvoltarea *plantelor de nutreț artificiale* nu este îndestulitoare ... — *Trifoalele și lucerna* sunt

rari și mici ... — *Cucuruzul de nutreț și mazăricea* se desvoltă bineșor ... — *Livezile* ... promit recoltă mai bună în Alföld, în ținutul dincoace de Dunăre, în valea Tisei și parțial în Ardeal ... — Pentru *pășuni* e de lipsă ploaie ... — *Viile* în general stau mijlociu. Bruma din 6 și 7 Maiu le-a cauzat stricăciune ... — *Pomii* ... promit o recoltă mijlocie. Ei au suferit din cauza brumei, gerului, grindinei și a furtunilor ... Acum îi năpăstuesc vermi și gândaci de Maiu. De cești din urmă se arată în multe locuri roiuri întregi.

*

Expoziție agricolă în Budapesta. Ministrul de agricultură a dispus ca toate obiectele din ramul agriculturii, cu cari Ungaria a participat la expoziția ținută anul trecut la Paris, să se expună timp de șese săptămâni în sala industrială din capitală.

*

Prima expoziție de animale pe Domeniul Coroanei din România. La 23 Aprile a. c., s'a ținut prima expoziție de animale la Periș, unde se află și o lăptărie. Expoziția a fost aranjată de funcționarii Domeniului Cocioc, și presidată de dl Ion Kalinderu. Au participat locuitorii din comunele aparținătoare Domeniului, cari au expus vaci indigene și viteii lor prășiți cu taurii Algau ai administrației, pentru cari s'au distribuit 18 premii; pentru juninci, junci și boi de muncă s'au distribuit 22 premii. Astfel de expoziții în scopul îmbunătățirii soiurilor de vite se vor ține pe fie care Domeniu al Coroanei.

*

Pepinerii pentru îmbunătățirea economiei vitelor. Comitetul „Reuniunii de agricultură din cotelul Caraș-Severin“ a decis să înființeze 14 pepinerii, prin cari să se dea avânt economiei de vite. În acest scop ministrul de agricultură a dat numitei Reuniuni un împrumut de K 100,000 cu 4%, amortisabil în timp de 4 ani.

*

Însoțire de lăptărit în Caransebeș. Dl primar al Caransebeșului Const. Burdia, a convocat o conferință, în care s'a decis înființarea unei însoțiri de lăptărit cu un capital social de K 20,000. Din cele 100 acții a 200 K, fundatorii au subscris 60; iar 40 acții mai sunt a se subscrie.

INDUSTRIE.

Reorganizarea comitetelor examinătoare pentru manipulatorii mașinilor de vapor și pentru focari. La cererea inspectoratului industrial din Cluj dăm loc următoarelor informațiuni:

Cu ordinațiunea sa Nr. 17,003/901, ministrul de comerț desființând comitetele cărora le era incredințată examinarea manipulatorilor mașinilor de vapor și a focarilor, a organizat comitete examinătoare noue la sediul inspectorilor industriali. Aceste comitete își încep activitatea dela 1 Maiu a. c., și numai atestatele emanate dela ele, vor fi valabile în întreaga țară.

Cei-ce doresc să facă examenul de manipulator sau focar, au să dovedească verbal sau în scris inspectorului industrial respectiv, prin un atestat dela primăria comunală, — atestat care să nu aibă dată mai veche ca de un an: —

1. Unde aparțin și că au implinit anul 18 al vârstei, cum și că ce purtare morală au;

2. Cei-ce vor a se presenta la examenul de manipulatori și de focari ai locomobilelor, vor trebui, să dovedească prin un atestat dela proprietarul locomobilului sau dela reprezentantul aceluia, și autenticat de primăria comunei respective, că au lucrat cel puțin 6 luni pe lângă un locomobil, ca ajutorător al manipulatorului de căzan;

3. Cei-ce doresc a se presenta la examenul pentru manipulatorii cazanelor de abor stabile de asemenea vor trebui să dovedească prin un atestat dela proprietarul cazanului de abor sau dela reprezentantul aceluia, și autenticat de primăria comunală, că au lucrat cel puțin 6 luni pe lângă un căzan stabil de vapor;

4. Cei-ce doresc însă a se presenta la examenul de manipulatori ai mașinelor stabile, vor avé să dovedească, că cel puțin jumătate din timpul de 6 luni, în cari au făcut exerciții practice, au petrecut'o la mașină ca ajutorător de manipulator și nu lângă căzan;

5. Vor avé să dovedească mai departe că știu ceti. Cei-ce se presentă la examenul de manipulatori de căzan, vor trebui să cunoască cel puțin semnele manometrului.

Pentru Ardeal sediul inspectoratului industrial u. r. este în Cluj (Kolozsvári VIII kerületi m. kir. iparfelügyelő).

*

Premii pentru industria de casă. Direcțiunea institutului „Steaua“ din Petrovoselo a distribuit a doua și de Paști — la horă — premii la 8 fete și o nevastă din Petrovoselo, ale căror costume au fost lucrate de mâinile proprii și cari nu întrebuintează albele și rumenele. Iată un frumos exemplu pentru încurajarea industriei de casă și de luptă contra abuzului ce se face în multe locuri cu albelele și rumenele!

DIN REUNIUNI.

Intrunire agricolă în Loman. Comitetul „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu“ a ținut o intrunire agricolă în comuna Loman la 6 Maiu st. n. a. c. La intrunire au participat aproape totalitatea locuitorilor din Loman, cum și preoți, învățători, notari, proprietari, etc. din Sebeșul săsesc și comunele vecine. La dorința fruntașilor din Loman s'a constituit o *Insoțire de credit sâtească sistem Raiffeisen*, la care s'au înscris 50 proprietari cu câte o cotă à K 40.

*

Reuniunea meseriașilor și comercianților din Sebeș și jur „Andreiana“ este constituită de 2 ani. Ea are localul propriu și avere în valoare de vr'o 2300 cor., anume un capital neatacabil de peste 1000 cor., un fond disponibil de peste 200 cor., un fond pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor de meseriași de peste 300 cor., o bibliotecă, mobilier, drapel și culise proprii pentru teatru, toate în preț de peste K 800. Membrii convin în toată săptămâna odată în localul reuniunii discutând asupra chestiunilor privitoare la meserii și alte lucruri folositoare. Între aceste se numără: exercitarea în cântări, facerea probelor pentru producțiunile teatrale, etc. O astfel de producțiune s'a ținut a treia și de Sf. Paști.

*

„Reuniunea sodalilor români din Sibiiu“ face progresé îmbucurătoare. Cu prețiosul ajutor al vener. consistor archidieceșan gr. or., al „Reuniunii

române de agricultură din comitatul Sibiiu“ și al „Reuniunii române de înmormântare din Sibiiu“ a devenit proprietară a cășii Nr. 17 din strada Bruckental Sibiiu, (cetate). Anume consistorul a avansat reuniunii suma de K 16,000, cumpărând însuși pe calea licitațiunii publice numita casă. Iar numitele doué reuniuni au sărit în ajutorul „Reuniunii sodalilor“ decizând să închirieze în casa acesteia câte o odaie pentru ținerea ședințelor, pentru păstrarea archivei, bibliotecii, recușitelor, etc.

*

Insoțire de credit sistem Raiffeisen în Sebeșul de jos. Duminecă în 12 Maiu a. c. comitetul Reuniunii române de agricultură din cottul Sibiiu, ținând o intrunire agricolă în comuna Sebeșul de jos, a înființat o reuniune sâtească sistem Raiffeisen. S'au înscris toți fruntașii comunei, cari s'au constituit alegând președinte pe dl paroch Toma Doican.

*

Intrunire agricolă în Cichindeal. Duminecă la 19 Maiu a. c. st. n. comitetul Reuniunii rom. de agricultură din cottul Sibiiu va ținé o intrunire agricolă în comuna Cichindeal. Se va vorbi despre diferite chestii economice și indeosebi se va insista asupra insoțirilor de credit sâtesci sistem Raiffeisen.

ÎNVEȚĂMÎNT.

„Asociațiunea“ — pentru înaintarea economică. În adunarea cercuală a desp. „Bistrița“, care se va ținé în Borgo-Prund la 3 Iun. a. c., 2 oare d. a., este prevădută și o prelegere practică din „Stupăritul rațional“, predată liber de d-l Ioan Corbul; tot în această adunare se va face și distribuirea unui premiu de 20 K în aur aceluși proprietar român de pe teritorul desp., care va arăta cel mai frumos rezultat pe terenul pomăritului. —

Desp. „Seliște“ al Asociațiunii a decis a publica concurs la 3 premii destinate pe seamă acelor femei din raionul despărțământului, cari se vor distinge în cultivarea grădinilor de legume, și anume un premiu de K 15, al doilea de K 10 și al treilea de K 5. —

Biroul desp. „Cohalm“ al Asoc. pentru literatura rom. și cult. popor. rom. publică concurs pentru un premiu de K 20, care se va decerne aceluși învățător de pe teritorul desp., care va dovedi mai mult spor în ale grădinăritului.

Tot Biroul desp. „Cohalm“ al Asoc. publică concurs pentru un ajutor de K 20, care se va conferi aceluși învățăcel meseriaș român, care pe lângă o purtare morală bună și zel va mai documenta că se află la învățătură pe teritorul acestui despărțământ (Desp. „Cohalm“ se compune din comunele cerc. administrativ Cohalm din Târnava-mare).

Trageri la sorți.

Losuri ung. hipotecare (4%) d. 1884.

(Tragerea din 15 Maiu 1901).

A. La tragerea de premii au eșit la sorți:

Seria	Nr.	K	Seria	Nr.	K
1223	8	2000	2367	42	70000
1354	81	2000	2795	49	2000
1654	56	3000			

Rambursarea la 15 August 1901. Obligațiunile de sus se vor schimba cu altele, provădute cu același număr, cari vor participa la tragerile ulterioare de amortisare.

B. *La tragerea de amortisare* au eșit la sorți următoarele 24 serii: 25 217 336 365 384 417 616 1545 1731 1798 2096 2184 2397 2530 2561 2656 2828 2962 2993 3011 3094 3446 3780 3805.

Cele 2400 obligațiuni din aceste 24 serii se vor rescumpăra (scutite de dare) la 15 August a. c. cu câte K 200 și se vor schimba cu bonuri, cari vor participa la ulterioarele trageri de premii.

Tragerea proximă la 15 Nov. 1901.

Losuri „Jó-szív“.

(Tragerea din 15 Maiu 1901).

Câștiguri principale:

Seria Nr.	K	Seria Nr.	K	Seria Nr.	K	Seria Nr.	K
88 74	30000	1966 40	50	3362 94	50	5384 42	50
89 74	1000	2012 16	20	3591 53	2000	5636 65	50
312 20	20	2022 68	20	3591 60	50	5679 91	50
522 38	200	2061 54	2000	3643 43	50	5942 67	20
611 46	1000	2069 92	20	3848 23	50	5997 62	20
752 46	1000	2070 78	50	4036 63	50	5999 65	50
873 78	50	2071 40	50	4151 70	200	6125 46	50
987 83	200	2924 65	20	4166 79	20	6183 75	20
1165 15	20	2958 99	50	4419 91	2000	6262 45	20
1226 60	20	3219 87	50	4444 49	50	6347 65	200
1361 89	20	3288 97	200	4496 39	50	6742 20	20
1685 47	50	3337 6	200	4600 95	20	7155 82	50
1764 89	200.						

Losuri ung. cu premii d. 1870.

(Tragerea 90 din 15 Maiu 1901).

Au eșit la sorți următoarele 52 serii: 100 203 300 368 400 483 708 758 823 836 1170 1201 1289 1299 1344 1578 1613 1687 1748 1882 2057 2066 2073 2116 2149 2261 2449 2501 2585 2639 2757 2913 2914 3008 3478 3525 3563 4035 4108 4341 4395 4439 4709 4788 5070 5241 5292 5343 5367 5400 5436 5642, dintre cari cu câștiguri mai mari:

Seria Nr.	K	Seria Nr.	K	Seria Nr.	K
100	25	1000	2073	33	20000
203	21	10000	2073	45	1000
203	23	1000	2073	47	1000
708	1	2000	2149	1	200000
1201	10	1000	2149	13	1000
1613	50	1000	2449	24	1000
1748	48	2000	2585	46	1000
1882	15	1000	2639	33	2000
2073	17	1000.			

Celelalte losuri din seriile de sus se vor rescumpăra ab 15 Nov. 1901 cu câte K 320.— (scutite de dare, însă după retragerea competenței de timbru scala II).

Obligaț. cu premii ale Institut. austr. de credit fonciar (3%. Losuri „Bodencredit“, emis. I. d. 1880).

(Tragerea 102 din 15 Maiu a. c.)

La tragerea de amortisare au eșit la sorți următoarele 17 serii: 392 531 582 744 777 1133 1387 1428 1789 1949 2157 2180 2985 3373 3509 3708 3976.

Cele 1700 losuri din aceste serii se vor rescumpăra ab 1 Decembrie 1901 cu câte 200 K (scut. de dare) și se vor schimba cu bonuri, cari vor participa la ulter. trageri de premii.

Tragerea de premii:

Seria	Nr.	K	Seria	Nr.	K
69	45	2000	2675	53	4000
1487	85	90000	2766	37	2000

Rambursarea (—20% dare) ab 1 Decembrie 1901.

Obligațiuni cu premii ale inst. austr. de credit fonciar (cu 3%, Losuri „Bodencredit“, emis. II. d. 1889).

(Tragerea 60 din 6 Maiu 1901).

La tragerea de amortisare au eșit la sorți seriile: 97 1463 2923 3137 3884 5707 6420 7981.

Cele 400 losuri din aceste 8 serii se vor rescumpăra ab 1 Februarie 1902 cu câte 200 K (scut. de dare) și se vor schimba cu bonuri, cari vor participa la ulterioarele trageri de premii, iar rămânând netrase se vor rescumpăra cu câte 20 K.

Tragerea de premii:

Seria	Nr.	K	Seria	Nr.	K	Seria	Nr.	K
143	31	400	2129	21	4000	4908	50	400
340	38	400	3634	42	400	5617	16	400
406	19	400	4462	4	2000	6855	12	2000
880	26	100000	4578	13	400	7110	8	400
1307	37	400	4614	23	400.			

Rambursarea (—20% dare) ab 1 Februarie 1902. Tragerea proximă la 5 Septembrie 1901.

Losuri Sêrbesci (Tabac) à 20 fr. d. 1888.

Tragerea de premii:

Seria	Nr.	Fr.	Seria	Nr.	Fr.	Seria	Nr.	Fr.	Seria	Nr.	Fr.
343	69	100	2936	45	50	5332	93	50	7485	46	50
387	5	50	3006	37	50	6518	1	50	7891	21	100
933	82	50	3345	82	25000	6707	48	100	8245	21	50
1711	9	50	4029	58	100	7180	82	100	8368	19	50
1741	76	50	4044	64	50	7433	36	250	8803	27	50
2278	61	50	4909	62	50.						

Rambursarea ab 14 Iunie 1901. Cuponul de premii se taie, iar losul se restituie și va participa la ult. trageri de amortisare.

La tragerea de amortisare au eșit la sorți următoarele 15 serii: 257 652 989 1254 2398 3061 3204 3285 3681 4068 6936 7932 8382 8501 8747.

Cele 1500 losuri din aceste serii se vor rescumpăra ab 14 Iunie a. c. cu câte 13 fr. Cuponul se restituie și va participa la tragerile ulterioare de premii.

Calendarul săptămânei.

(19—25 Maiu st. nou).

Țile	Cal. Greg.	Cal. Iulian
Dum.	19 Palențiana	6 S. și dreptul Iov
Luni	20 Francisca	7 S. Mac. Acachiu
Mărți	21 Rudens	8 † S. Ap. și Ev. Ioan
Merc.	22 Helena	9 Pror. Isaia
Joi	23 Desideriu	10 Înălțarea D-lui
Vineri	24 Iohanna	11 S. Muc. Mochie
Sâmb.	25 Urban	12 Muc. Epfan. și Germ.

Tîrgurile (Bâlcușurile).

(17—23 Maiu st. v.)

Maiu 17. Dej.² Făgăraș.³ Mihes.³ Sebeșul săsesc (până în 18-lea, tîrg de vite și oi). Timișoara (până în 21-lea, 17-lea tîrg de vite cornute, 17—18 tîrg de rimători și oi, 18—19 tîrg de cai și toate 5 țilele tîrg de mărfuri). Zeteleacă.² 18. Barot.³ Cămpeni.³ Monor.³ 19. Capolnoc-Mănăstur.¹ Gyoma (până în 20-lea). Lechinta.³ Morisdorf.³ 20. Alibunariu. Beclean (până în 21-lea). Bioziod.³ Șilimegi. Zám. Zernesci.¹ 21. Capolnaș. Cetatea de baltă.³ Eperjes³ (până în 23-lea). Eted. Jimborul mare.¹ Iliia.⁰ Marpod.³ Sighetul-Marmatei (până în 22-lea). 22. Bozovici. Lăpușul românesc.¹ Orăștie.³ 23. Bodon.³

⁰ = în aceeași țî și tîrg de vite, ¹ = 1 țî, înainte tîrg de vite.
² = 2 țile înainte tîrg de vite, etc.

